YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
14 päivänä toukokuuta 1998 *

Asiassa C-259/96 P,

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja Jean-Paul Jacqué ja oikeudellisen yksikön virkamiehet Diego Canga Fano sekä Thérèse Blanchet, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (toinen jaosto) asiassa T-91/95, De Nil ja Impens vastaan neuvosto, 26.6.1996 antaman tuomion (Kok. H. 1996, s. II-959) kumoamista,

vastapuolina:

Euroopan unionin neuvoston virkamies **Lieve de Nil,** kotipaikka Wolvertem (Belgia),

ja

Euroopan unionin neuvoston virkamies **Christiane Impens,** kotipaikka Bryssel,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

edustajinaan asianajajat Jean-Noël Louis, Thierry Demaseure, Véronique Leclercq ja Ariane Tornel, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa Fiduciaire Myson SARL, 30 rue de Cessange,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Ragnemalm sekä tuomarit R. Schintgen, G. F. Mancini, J. L. Murray ja G. Hirsch (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. B. Elmer,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.7.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan unionin neuvosto on yhteisöjen tuomioistuimeen 23.7.1996 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan sekä EHTY:n tuomioistuimen perussäännön ja Euratomin tuomioistuimen perussäännön vastaavien määräysten nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-91/95, De Nil ja Impens vastaan neuvosto, 26.6.1996 antamaan tuomioon (Kok. H. 1996, s. II-959; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla kumottiin 9. ja 15.6.1994 tehdyt neuvoston päätökset, joilla hylättiin kantajien 9.2. tekemä vahingonkorvaushakemus, ja 4.1.1995 tehty päätös, jolla oli hylätty kantajien 6.9.1994 tekemä valitus, ja jolla neuvosto velvoitettiin korvaamaan kummallekin kantajalle näille aiheutunut aineellinen vahinko ja henkinen kärsimys 500 000 Belgian frangilla (BEF).

2 Valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että valittajat hyväksyttiin 4.12.1990 sen sisäisen kilpailun B/228 kokeisiin, jonka tarkoituksena oli täyttää viisitoista palkkaluokkaan B 5 kuuluvaa apulaishallintoavustajan tointa ja johon osallistumalla palkkaluokkaan C 1 kuuluvien virkamiesten oli mahdollista saada toimensa "uudelleen arvioiduiksi" tähän palkkaluokkaan. Valintalautakunnan jätettyä merkitsemättä kantajat tätä kilpailua koskevaan soveltuvien hakijoiden luetteloon kantajat nostivat yhdessä seitsemän muun asianosaisen kanssa kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, joka kumosi "toimenpiteet, joihin oli ryhdytty niiden päätösten tekemisen jälkeen, joilla hakijat oli hyväksytty sisäisen kilpailun B/228 kokeisiin — — " (asia T-22/91, Raiola-Denti ym. v. neuvosto, tuomio 11.2.1993, Kok. 1993, s. II-69).

3 Tämän tuomion saatua lainvoiman neuvosto päätti pysyttää voimassa kilpailun B/228 läpäisseitä hakijoita koskevat uudelleenarvioinnit 1.1.1991 lukien ja julkaisemallaan kilpailuilmoituksella asettaa sisäisessä kilpailussa B/228 a haettavaksi kuusi palkkaluokkaan B 5 kuuluvaa apulaishallintoavustajan tointa, jotka oli tarkoitus täyttää arvioimalla uudelleen palkkaluokkaan C 1 kuuluvia toimia. Kilpailun B/228 a kokeet ja niissä käytetyt arviointimenetelmät olivat samanlaiset kuin kilpailussa B/228. Kilpailua B/228 a koskevan kilpailuilmoituksen mukaan kokeisiin saivat osallistua hakijat, jotka jo oli hyväksytty kilpailun B/228 kokeisiin.

4 Kantajien osallistua näihin kokeisiin heidät merkittiin niiden perusteella soveltuvien hakijoiden luetteloon. Kummankin toimi luokiteltiin uudelleen palkkaluokkaan B 5 1.1.1994 lukien. Kantajat katsoivat kuitenkin, että neuvosto ei tästä uudelleen luokittelusta huolimatta ollut tosiasiallisesti korvannut sitä vahinkoa, joka kantajille oli aiheutunut siitä, että kilpailun B/228 valintalautakunta oli kieltäytynyt kirjaamasta kantajia tätä kilpailua koskevaan soveltuvien hakijoiden luetteloon, mistä oli ollut seurauksena, ettei kantajien toimia ollut luokiteltu uudelleen 1.1.1991 alkavin vaikutuksin.

5 Kantajat esittivät 9.2.1994 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 90 artiklan 1 kohtaan perustuvan hakemuksen, jossa he vaativat kilpailun B/228 valintalautakunnan tekemästä sääntöjenvastaisesta päätöksestä heille aiheutuneen vahingon korvaamista.

6 Neuvoston hylättyä 9. ja 15.6.1994 sekä 4.1.1995 tekemillään päätöksillä tämän hakemuksen ja henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla tehdyn valituksen kantajat nostivat 29.3.1995 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa he vaativat, että nämä päätökset kumotaan ja että neuvosto velvoitetaan korvaamaan kummallekin kantajalle näille aiheutettu aineellinen vahinko 500 000 BEF:lla ja henkinen kärsimys symbolisesti 1 eculla.

7 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tuomionsa 44 kohdassa, että neuvosto oli rikkonut EY:n perustamissopimuksen 176 artiklaa kieltäytyessään ryhtymästä sellaisiin konkreettisiin toimenpiteisiin, joilla kantajat olisi asetettu yhdenvertaiseen asemaan kilpailun B/228 läpäisseiden virkatovereidensa kanssa heidän uudelleenluokittelunsa voimaantuloajankohdan osalta.

8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi tätä seuraavasti:

"38 Koska neuvosto on kieltäytynyt luokittelemasta kantajia uudelleen takautuvasti 1.1.1991 lukien, kuten se on menetellyt kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden kohdalla, se on aiheuttanut sen, että kantajat ovat menettäneet mahdollisuutensa tulla ylennetyiksi henkilöstösäännöissä määrätyissä määräajoissa myöhemmin palkkaluokkaan B 4 ja tämän jälkeen palkkaluokkaan B 3 ja edetä urallaan samoin edellytyksin kuin kilpailun B/228 läpäisseet hakijat. Kantajat ovat korostaneet — eikä neuvosto ole sitä kiistänyt —, että kilpailun B/228 läpäisseistä vuonna 1991 uudelleenluokitelluista viidestätoista hakijasta yksitoista oli jo 1.1.1996 ylennetty palkkaluokkaan B 3 ja että näistä kolme on vuonna 1996 ylennyskelpoisia palkkaluokkaan B 2, kun taas neljä muuta kilpailun läpäissyttä oli samana päivänä ylennetty palkkaluokkaan B 4, ja näistä kolme on vuonna 1996 ylennyskelpoisia palkkaluokkaan B 3. Neuvosto on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa myöntänyt, että jos kantajat olisi tammikuussa 1991 luokiteltu uudelleen palkkaluokkaan B 5, heidät olisi voitu henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan perusteella heinäkuussa 1991 mahdollisesti ylentää palkkaluokkaan B 4 ja 1.7.1993 palkkaluokkaan B 3, jolloin heidän nettopalkkansa olisi ylittänyt heille tuolloin tosiasiallisesti maksetun palkan.

39 Kantajien urakehitys on suhteessa kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden vastaavaan siis ollut heikompaa, ja tämä on aiheutunut siitä, että neuvosto on jättänyt

ryhtymättä asianmukaisiin toimenpiteisiin, jotta ne, jotka alun perin osallistuivat kilpailuun B/228, olisi yhdenvertaisesti kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden kanssa lopulta katsottu kilpailun B/228 a läpäisseiksi hakijoiksi samalla perusteella kuin kilpailun B/228 läpäisseet hakijat. Järjestäessään kilpailua B/228 a, joka vastaajana olevan toimielimen mukaan järjestettiin kilpailun B/228 lainvastaisuuksista johtuneiden oikeuksien loukkauksien korjaamiseksi, neuvosto olisi voinut päätellä, että tämän kilpailun läpäisseiden hakijoiden uudelleenluokittelut olisivat tulleet voimaan samana ajankohtana kuin kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden. Koska neuvosto ei näin päättänyt, sen olisi pitänyt kantajien tätä koskevia hakemuksia käsitellessään peruuttaa 1.1.1994 alkavaa uudelleenluokittelua koskevat päätökset ja luokitella asianomaisten ura uudelleen yhdenvertaisen kohtelun vuoksi siten, että näille olisi voitu taata virkavuosien kertyminen ura-alueella B samalla tavoin, kuin se tällä ura-alueella oli taattu kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden osalta — — ."

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että kilpailuja B/228 ja B/228 a koskevien kilpailuilmoitusten perusteella pidetyt kilpailut läpäisseitä hakijoita oli pidettävä yhden ja saman kilpailun läpäisseinä hakijoina, ja totesi 42 kohdassa, että neuvostolla oli näin ollen velvollisuus varmistaa, että kilpailua B/228 a koskevan kilpailuilmoituksen perusteella pidetyn kilpailun läpäisseitä hakijoita kohdellaan samalla tavoin kuin kilpailua B/228 koskevan kilpailuilmoituksen perusteella pidetyn kilpailun läpäisseitä hakijoita antamalla molempien hakijaryhmien uudelleenluokittelulle samat vaikutukset.

10 Sen vahingon osalta, joka todetusta rikkomisesta tosiasiallisesti oli aiheutunut, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi seuraavaa:

"46 Kantajat eivät ole näyttäneet, että heille olisi heidän väittäminsä tavoin aiheutunut vahinkoa siitä, että heidän 1.1.1991 ja 1.1.1994 välisenä aikana saamansa palkka ja se palkka, jonka he olisivat saaneet tämän ajanjakson aikana, jos heidät olisi 1.1.1991 uudelleenluokiteltu palkkaluokkaan B 5, eroavat toisistaan. Kuten neuvoston ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämän kirjallisen kysymyksen johdosta esittämistä seikoista — joita kantajat eivät ole kiistäneet — ilmenee, kantajille ei tosiasiassa ole aiheutunut nettomääräistä palkan menetystä muun muassa siitä syystä, että he olisivat menettäneet kiinteämääräisesti maksettavan niin sanotun sihteerikorvauksen, johon heillä oli oikeus ennen uudelleenluokittelua.

47 Sitä vastoin kantajat ovat näyttäneet, että heillä on oikeus saada korvaus vahingosta, joka heille on aiheutunut siitä, ettei heitä ole luokiteltu uudelleen uraalueelle B samaan aikaan kuin kilpailun B/228 läpäisseet hakijat, sillä vaikka heillä ei olisikaan ollut oikeutta tulla ylennetyiksi uudelleenluokittelunsa tapahduttua, he ovat joka tapauksessa menettäneet mahdollisuuden tulevaisuudessa edetä urallaan kilpailun B/228 läpäisseisiin hakijoihin verrattavalla tavalla — — .

48 Kantajat väittävät lisäksi, että heille on aiheutunut henkistä kärsimystä, joka on korvattava symbolisesti 1 eculla.

49 Henkisen kärsimyksen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että epäonnistuminen kilpailussa tai valmistautuminen myöhemmin pidettäviin kokeisiin eivät voi olla lähtökohtaisesti automaattisesti korvattavia, varsinkaan kun kantajat eivät nyt esillä olevassa asiassa ole näyttäneet, että heidän jäämisensä merkitsemättä kilpailun B/228 läpäisseiden soveltuvien hakijoiden luetteloon olisi aiheutunut säännönvastaisuuksista, jotka johtivat kilpailun kumoamiseen. Vahinko, jonka kantajat väittävät itselleen aiheutuneen siitä, ettei neuvosto hyväksynyt heidän korvausvaatimustaan eikä heidän tämän jälkeen tekemäänsä valitusta, ei ole sama kuin vahinko, jonka korvaamisesta neuvosto on kieltäytynyt. Se ei näin ollen voi olla erillinen vahinko, joka korvattaisiin erikseen.

50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kantajille on tosiasiallisesti aiheutunut henkistä kärsimystä siitä, että he ovat pitkittyneen ajan olleet epävarmoja uransa kehittymisestä. Nyt käsiteltävässä asiassa esille tulleille erityisille seikoille on tässä suhteessa ollut ominaista se, että kilpailuilmoituksen B/228 perusteella järjestettyjen kokeiden kulku on ollut huomattavan säännönvastaista, kantajien oikeutta olettaa näiden kokeiden kulun olevan säännönmukaista on vakavasti loukattu ja että neuvosto on kieltäytynyt asettamasta kantajia yhdenvertaiseen asemaan niiden virkatovereiden kanssa, jotka oli luokiteltu uudelleen 1.1.1991 lukien, sellaisena ajankohtana, jolloin kantajat olivat jo läpäisseet kilpailuilmoituksen B/228 a perusteella järjestetyt kokeet.

51 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi ex aequo et bono kummallekin kantajalle aiheutuneen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen

500 000 BEF:in suuruiseksi (ks. asia T-82/91, Latham v. komissio, tuomio 9.2.1994, Kok. H. 1994, s. II-61 ja asia T-3/92, tuomio 9.2.1994, Kok. H. 1994, s. II-83). Neuvosto on siis velvoitettava korvaamaan kummallekin kantajalle tämä määrä."

11 Neuvosto vetoaa nyt esillä olevassa valitusasiassa kuuteen valitusperusteeseen, jotka ovat seuraavat:

— perustamissopimuksen 176 artiklan rikkominen;

— henkilöstösääntöjen 30 artiklan rikkominen;

— yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen;

— henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan rikkominen;

— ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan rikkominen, ja

— vastuun lakisääteisten syntyedellytysten täyttymättä jääminen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaaminen.

Neljä ensimmäistä valitusperustetta

12 Neljässä ensimmäisessä valitusperusteessaan, joita on syytä tutkia yhdessä, neuvosto arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta pääasiallisesti siitä, että tämä on katsonut neuvoston panneen riittämättömästi täytäntöön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Raiola-Denti ym. vastaan neuvosto antaman tuomion, kun se päätti järjestää toisen kilpailun ja luokitella kilpailun läpäisseet hakijat uudelleen palkkaluokkaan B 5 1.1.1994 lukien.

13 Neuvosto toteaa tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (asia 144/82, Detti v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 14.7.1983, Kok. 1983, s. 2421; asia C-242/90 P, komissio v. Albani ym., tuomio 6.7.1993, Kok. 1993, s. I-3839 ja asia C-412/92 P, parlamentti v. Meskens, tuomio 9.8.1994, Kok. 1994, s. I-3757) kilpailun säännönvastaisuuksien vuoksi haittaa kärsineiden hakijoiden oikeuksien turvaamiseksi riittää, että kyseisen toimielimen nimittävä viranomainen järjestää uuden ensimmäisen kilpailun kanssa samantasoisen kilpailun. Edellä mainitussa asiassa Raiola-Denti ym. vastaan neuvosto annettua tuomiota koskevat neuvoston täytäntöönpanotoimet olivat kaikilta osiltaan tämän oikeuskäytännön mukaisia.

14 Tässä yhteydessä neuvosto kiistää erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman valituksenalaisen tuomion 38 ja 39 kohdassa olevan toteamuksen, jonka mukaan kantajat olisi pitänyt luokitella uudelleen taannehtivin vaikutuksin samasta ajankohdasta, josta uudelleenluokittelu suoritettiin kilpailun B/228 osalta, eli 1.1.1991 lukien. Se katsoo, että tällä toteamuksella puututaan sille perustamissopimuksen 176 artiklan perusteella kuuluviin toimivaltuuksiin, sillä tässä artiklassa määrätään, että toimielimen, jonka säädös on julistettu mitättömäksi, on toteutettava tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet, minkä osalta sillä on tällöin harkintavalta.

15 Lisäksi neuvosto väittää, että taannehtiva uudelleenluokittelu 1.1.1991 lukien on henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan vastaista, sillä tässä kohdassa määrätään, että "[v]irkamies voidaan siirtää toiseen virkaryhmään tai ylempään ura-alueeseen vain kilpailun kautta", ja että sillä loukataan myös yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska kuusi kilpailun B/228 a läpäissyttä hakijaa epäonnistui ensin pidetyssä kilpailussa B/228.

16 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että toimivaltaisen toimielimen on perustamissopimuksen 176 artiklan perusteella toteutettava sovellettavan yhteisön lainsäädännön periaatteita noudattaen asianomaisen osalta kaikki ne toimenpiteet, joilla

voidaan kohtuullisesti korvata tälle kumotusta toimenpiteestä aiheutunut haitta (ks. asia 76/79, Könecke v. komissio, tuomio 5.3.1980, Kok. 1980, s. 665, 15 kohta).

17 Valituksenalaisen tuomion 3 ja 4 kohdasta ilmenee, että sen jälkeen kun edellä mainitussa asiassa Raiola-Denti ym. vastaan neuvosto oli annettu tuomio, jolla kumottiin toimet, jotka oli tehty sisäisen kilpailun B/228 kokeisiin hyväksymistä koskevien päätösten jälkeen, neuvosto päätti pysyttää ennallaan viidentoista kilpailun B/228 läpäisseen hakijan uudelleenluokittelut 1.1.1991 lähtien ja järjestää sisäisen kilpailun B/228 a kilpailun B/228 kokeissa epäonnistuneille hakijoille. Kilpailun B/228 a kokeiden luonne ja niissä käytetyt arviointimenetelmät olivat samat kuin kilpailussa B/228. Kantajat, jotka olivat läpäisseet kokeet, kirjattiin vuoden 1993 joulukuussa soveltuvien hakijoiden luetteloon. Molempien virka-asema luokiteltiin uudelleen palkkaluokkaan B 5 1.1.1994 lukien.

18 Uudelleenluokittelun ajankohdan osalta on todettava, että henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan mukaan virkamies voidaan siirtää ylemmälle ura-alueelle vain kilpailun kautta. Koska kilpailun läpäiseminen on näin ollen välttämätön edellytys sille, että virkamies siirretään ylemmälle ura-alueelle (ks. asia 28/72, Tontodonati v. komissio, tuomio 12.7.1973, Kok. 1973, s. 779, 8 kohta), tämän edellytyksen pitää olla täyttynyt tosiasiallisena nimityspäivänä. Nimitys, joka tulee voimaan ennen kuin hakija on läpäissyt kilpailun, on henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan vastainen.

19 Tästä seuraa, että koska kantajat olivat nyt esillä olevassa asiassa läpäisseet kilpailun vasta vuoden 1993 lopussa, heitä ei voitu luokitella uudelleen 1.1.1991 alkavin vaikutuksin. Valituksenalaisen tuomion 38—44 kohdassa olevia päinvastaisia toteamuksia on näin ollen pidettävä virheellisinä. Ne eivät kuitenkaan sinänsä edellytä valituksenalaisen tuomion kumoamista.

20 Neuvoston esittämien perustelujen osalta, joiden mukaan se on täyttänyt perustamissopimuksen 176 artiklassa asetetut velvollisuudet järjestämällä toisen kilpailun ja luokittelemalla kilpailun läpäisseet hakijat uudelleen palkkaluokkaan B 5 1.1.1994 lähtien, on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee (em. asia parlamentti v. Meskens, tuomion 24 kohta), että sen lisäksi, että perustamissopimuksen 176 artiklassa määrätään, että toimielimen on toteutettava yhteisöjen tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet, siinä määrätään myös, että kumotusta lainvastaisesta säädöksestä mahdollisesti aiheutunut lisävahinko on korvattava, kuitenkin sillä varauksella, että EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisessa kohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät. Perustamissopimuksen 176 artiklassa ei siis aseteta vahingon korvaamisen edellytykseksi, että olemassa on alun perin kumotusta lainvastaisesta säädöksestä erillinen uusi virhe, vaan siinä määrätään, että tästä säädöksestä aiheutunut, sen kumoamisen jälkeen jäljelle jäävä vahinko on korvattava ja että kumoamistuomio on pantava hallinnollisesti täytäntöön.

21 Koska kantajat ovat nimenomaan vaatineet lainvastaisena kumotusta säädöksestä aiheutuneen vahingon korvaamista, neljä ensimmäistä valitusperustetta on hylättävä.

Kuudennen valitusperusteen ensimmäinen osa

22 Kuudennen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa neuvosto väittää, etteivät sen vastuun perustana olevat edellytykset ole täyttyneet. Se ei ole toiminut lainvastaisesti pannessaan täytäntöön edellä mainitussa asiassa Raiola-Denti ym. vastaan neuvosto annettua tuomiota, ja tästä seuraa, että kaksi vastuun syntyedellytyksistä, nimittäin vahingon syntyminen ja syy-yhteys, eivät ole täyttyneet. Neuvosto täsmentää tältä osin, että vaikka säännönvastaisuudet ovatkin koskeneet samalla tavoin kaikkia kilpailun B/228 läpäissyttä 71 hakijaa, tästä ei kuitenkaan seuraa automaattista korvauksensaantioikeutta väitetystä vahingosta, koska ei ole näytetty, että mainittujen säännönvastaisuuksien ja ensimmäisessä kilpailussa epäonnistumisen välillä on syy-yhteys.

23 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-1981, 42 kohta) virkamiehen esittäessä vahingonkorvausvaatimuksen yhteisö on vastuussa vahingosta ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiassa syntynyt sekä toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys.

24 Ensimmäisen edellytyksen osalta tämän tuomion 19 kohdasta ilmenee, että — toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 38—44 kohdassa — neuvoston toiminta sen kieltäytyessä uudelleenluokittelemasta kantajia 1.1.1991 alkavin vaikutuksin ei ollut lainvastaista, vaan lainvastainen oli alun perin toteutettu ja sittemmin kumottu toimenpide, johon oli ryhdytty niiden päätösten tekemisen jälkeen, joilla hakijat oli hyväksytty sisäisen kilpailun B/228 kokeisiin (ks. em. asia Raiola-Denti ym. v. neuvosto). Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esittää valituksenalaisen tuomion 6 kohdassa, kantajien henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohdan nojalla esittämä vaatimus perustuu nimenomaan tähän toimenpiteeseen.

25 Vahingon osalta on syytä todeta, ettei kantajille missään tapauksessa voida katsoa aiheutuneen henkistä kärsimystä siitä, että he ovat pitkän aikaa olleet epävarmoja uransa kehittymisestä (valituksenalaisen tuomion 50 kohta). Ne syyt, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esittää tämän näkemyksen tueksi ja joiden mukaan "kilpailuilmoituksen B/228 perusteella järjestettyjen kokeiden kulku on ollut huomattavan säännönvastaista, kantajien oikeutta olettaa näiden kokeiden kulun olevan säännönmukaista on vakavasti loukattu ja — — neuvosto on kieltäytynyt asettamasta kantajia yhdenvertaiseen asemaan niiden virkatovereiden kanssa, jotka oli luokiteltu uudelleen 1.1.1991 lukien, sellaisena ajankohtana, jolloin kantajat olivat jo läpäisseet kilpailuilmoituksen B/228 a perusteella järjestetyt kokeet", liittyvät pikemminkin niiden säännönvastaisuuksien vakavuuteen, joiden perusteella riitautetut toimenpiteet oli jo kumottu edellä mainitussa asiassa Raiola-Denti ym. vastaan neuvosto annetulla tuomiolla, eivätkä siihen, että kantajat olivat pitkän

aikaa olleet epävarmoja uransa kehittymisestä. Henkisen kärsimyksen korvattavuutta arvioidessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt kantajien epävarmuuden keston ohella ottaa huomioon muita näiden tilanteen kannalta raskauttavia seikkoja.

26 Koska näin ei menetelty ja koska lisäksi kantajat eivät ole vedonneet tällaisiin seikkoihin, valituksenalainen tuomio on kumottava siltä osin, kuin siinä katsotaan, että kantajilla on oikeus saada korvausta väitetystä henkisestä kärsimyksestä.

27 Koska asia voidaan tältä osin ratkaista, kantajien vaatimus, joka koskee henkisen kärsimyksen korvaamista, on EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti hylättävä.

28 Sitä vastoin ei lähtökohtaisesti voida sulkea pois mahdollisuutta, etteikö virkamiehille, jotka epäonnistuivat ensimmäisessä kilpailussa B/228 ja jotka kantajien tavoin läpäisivät toisen kilpailun B/228 a, olisi voinut aiheutua aineellista vahinkoa siitä, että he olivat menettäneet mahdollisuuden tulevaisuudessa edetä urallaan kilpailun B/228 läpäisseihin hakijoihin verrattavalla tavalla (ks. valituksenalaisen tuomion 47 kohta), koska heitä ei ollut mahdollista luokitella uudelleen 1.1.1991 lähtien.

29 Tässä yhteydessä on säännönvastaisen menettelyn ja aineellisen vahingon välisen syy-yhteyden osalta todettava, että neuvoston on näytettävä toteen, ettei kantajien epäonnistuminen ensimmäisessä kokeessa eikä tästä epäonnistumisesta seurannut vahinko aiheutunut todetuista säännönvastaisuuksista. Koska neuvosto ei ole nyt esillä olevassa asiassa tätä näyttänyt, kuudennen valitusperusteen ensimmäinen osa on tältä osin hylättävä.

Viides valitusperuste ja kuudennen valitusperusteen toinen osa

30 Viidennessä valitusperusteessaan ja kuudennen valitusperusteensa toisessa osassa neuvosto arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta yhtäältä siitä, että se on myönnettävien korvauksien suuruutta arvioidessaan rikkonut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohtaa ottaessaan huomioon uutena seikkana sen, kuinka kilpailun B/228 läpäisseiden viidentoista hakijan ura oli kehittynyt kanteen nostamisen ja suullisen käsittelyn istuntopäivän välisenä aikana, ja toisaalta siitä, että se on loukannut suhteellisuusperiaatetta.

31 Tältä osin on hetimmiten hylättävä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan, jossa määrätään, että asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, rikkomista koskeva väite. Asiakirjoista ilmenee nimittäin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi 26.1.1996 kantajia määrittämään sen eron, joka oli heille ennen 1.1.1994 tapahtunutta uudelleenluokittelua maksetun palkan ja sen palkan välillä, joka heille olisi maksettu, jos heidät olisi 1.1.1991 luokiteltu uudelleen palkkaluokkaan B 5 yhdessä kilpailun B/228 läpäisseiden hakijoiden kanssa. Koska tämä pyyntö perustui ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohtaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sattui saman työjärjestyksensä 48 artiklan 2 kohtaa rikkomatta nojautua saamiinsa vastauksiin, varsinkin kun neuvostolla on ollut mahdollisuus ottaa tähän kantaa suullisessa käsittelyssä.

32 Suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevan valitusperusteen osalta on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (em. asia komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomion 81 kohta) yksin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi esitetyn vaatimuksen rajoissa arvioida vahingon laadun ja ulottuvuuden. Jotta yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin voisi harjoittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioihin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa, näiden tuomioiden on oltava riittävästi perusteltuja.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 51 kohdassa esittämä perustelu, että se arvioi ex aequo et bono, että kummallekin kantajalle oli aiheutunut 500 000 BEF:n suuruinen vahinko, ei nyt esillä olevassa asiassa ole riittävä, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi saada selville ne perusteet, jotka on otettu huomioon tähän määrään päädyttäessä. Koska asiaa ei tältä osin ole täsmennetty, yhteisöjen tuomioistuin ei kykene arvioimaan, loukataanko valituksenalaisessa tuomiossa tältä osin suhteellisuusperiaatetta.

34 Valituksenalainen tuomio on näissä olosuhteissa syytä kumota siltä osin, kuin sillä kumotaan 9. ja 15.6.1994 sekä 4.1.1995 tehdyt neuvoston päätökset ja velvoitetaan neuvosto korvaamaan kummallekin kantajalle aiheutunut aineellinen vahinko ja henkinen kärsimys 500 000 BEF:lla.

Asian palauttaminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen

35 EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että "jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, yhteisöjen tuomioistuin julistaa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen mitättömäksi. Se voi joko ratkaista asian lopullisesti itse, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi."

36 Koska asia ei ole ratkaisukelpoinen sen kantajien vaatimuksen osalta, joka koskee aineellisen vahingon korvaamista, asia on palautettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-91/95, De Nil ja Impens vastaan neuvosto, 26.6.1996 antaman tuomion tuomiolauselman 1, 2 ja 4 kohta kumotaan.

2) Kantajien vaatimus henkisen kärsimyksen korvaamisesta hylätään.

3) Asia palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, jotta tämä ratkaisisi kantajien vaatimuksen aineellisen vahingon korvaamisesta.

4) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Murray Hirsch

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä toukokuuta 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja